

Manuál: Učiteľské školenie

Cyprien GUIYA

SZILVA Szabolcs

17.04.2017 Castione della Presonala

Dĺžka: 150-200 minút (bez pauzy)

1. Úvod: vyučovanie

- a. Čo znamená učiť?
 - Odovzdávať niekomu metodické znalosti o nejakom obore z vedy, literatúry, a pod.
 - Zlepšiť niekoho v umení, v nejakej aktivite, a pod.
 - Presne ukázať niekomu, ako by mal niekto konať:
- b. Vlastnosti dobrého učiteľa:
 - Pozitívnosť, trpezlivosť, jasnosť, pozornosť, organizovanosť, ochota sa sám učiť, priateľnosť

Cvičenie 1: Školiteľ sa najprv opýta aký je dobrý učiteľ. Všetci individuálne napíšu na papier niekoľko myšlienok a potom sa o svoje myšlienky podelia navzájom v rôznych pracovných skupinkách. Najlepšie poznatky školiteľ spíše na papieri a nalepí na stenu pod nápis „Dobrý učiteľ.“

- c. Aký je dobrý učiteľ esperanta: vlastnosti „Dobrého učiteľa“ plus:
 - + Ovláda na vysokej úrovni esperanto
 - + Pozná viaceré kultúry (vie viesť medzinárodnú skupinu)
 - + Je toleratný
 - + Pozná aspoň nejaké základy iných cudzích jazykov

Cvičenie 2: Učiteľ sa opýta, ktoré ďalšie dobré vlastnosti by mal učiteľ esperanta mať. Cvičenie sa vedie v pracovných skupinách. Najvhodnejšie odpovede opäť školiteľ nalepí na múr pod nápis: „Dobrý učiteľ esperanta.“

- d. Ktoré pomôcky učiteľ počas výuky potrebuje? (V poradí od najpotrebnejších: triedu, stoličky, stoly, perá, papiere, tabuľu, počítač, reproduktory, dataprojektor.)

Cvičenie 3: Školiteľ sa opýta aké pomôcky učiteľ počas výuky potrebuje. Opäť sa cvičenie prevedie v pracovných skupinách. Úloha každej skupiny je pripraviť zoznam potrebných pomôcok od najpotrebnejšej po najmenej potrebnú. Vzniknutý zoznam sa následne v celej skupine prediskutuje a školiteľ jeho finálnu verziu nalepí na stenu pod papier s nápisom „Potrebné pomôcky.“

2. Druhy žiakov:

Cvičenie: každý si individuálne na papier napíše jeden spôsob, ako sa učí najlepšie (napr. : čítajúc texty, počúvajúc hudbu, a pod.)

- Vizuálni: Žiaci, ktorí preferujú graficky prepojiť teóriu s praxou (napr. : tabuľky, grafické materiály, atď.)
- Audio: Žiaci, ktorí obľubujú preopakovanie si už počutých náležitostí nahlas (v praxi to znamená, že radi odpovedajú nahlas na „kontrolné“ otázky)
- Praktizujúci: Žiaci, u ktorých emócie zohrávajú dôležitú úlohu, preto radi veci zažívajú, prežívajú a experimentujú (hra na roly). Rovnako veľmi radi rovnaké veci píšú stále dookola.

Cvičenie: Školiteľ na stenu nalepí tri papiere: vizuál, audio a praktika. Účastníci školenia na lepiace papieriky napíšu ako sa najefektívnejšie učia, ako napríklad: precvičovanie si slovíčok cez mnohonásobné prepisovanie/kopírovanie. Papieriky následne prilepia na stenu k príslušnému typu učenia sa, na základe toho, ako uznajú za vhodné. Papieriky je možné nalepiť aj medzi príslušné kategórie v prípade nemožnosti jednoznačne určiť, pod akú kategóriu daný spôsob patrí.

3. Komunikácia

1. Čo je to komunikácia?

Výmena informácií medzi dvomi alebo viacerými ľuďmi.

2. Spôsoby komunikácie:

- Verbálne: ústami, písomne
- Neverbálne: očným kontaktom, držaním tela, gestami, pohybmi tela, hlasovou intonáciou, dotykmi, a pod.

4. Metódy vyučovania:

Metódou rozumieme:

- Spôsob výuky (Spôsob prezentovania, techniky vyučovania)
 - Používanie materiálu (Iba slovný, prípadne používajúc učebnicu, reproduktor, dataprojektor)
 - Spôsob práce (individuálny, v pároch, skupinový, triedny)
- a) Priama metóda:
- Cieľ: naučiť sa cudzí jazyk ako keby to bol rodný. Tj. prirodzene, formou komunikácie, interpretácie, bez použitia iného premostujúceho jazyka
 - Nepoužíva sa preklad
 - Známy esperantský priamy metodológ: Andreo Cseh (začal ho využívať práve na výuku esperanta)
 - Vhodná metóda pre vizuálne a praktikujúco založených študentov
- b) Fyzický:
- Celozmyslová fyzická aktivita: premostenie medzi aktivitou a pamäťou
 - Vhodná pre praktikujúco založených študentov
- c) Gramaticko-prekladajúca:
- Najpoužívanejšia a najstaršia vyučovacia metóda
 - Jej základom je výuka gramatiky a plnenie gramatických úloh, súčasťou je aj časté prekladanie
 - Vyučovanie usporiadaným systémom pri používaní jazyka
 - Pre esperanto najvhodnejší spôsob pre jednojazyčnú skupinu ľudí – Prečo nevyužívať gramatickú jednoduchosť esperanta pri výuke?
 - Dobrá pre vizuálne založených študentov
- d) Konverzačná:
- Cieľ: zlepšiť hovorovú úroveň
 - Cvičenia sú založené na počúvaní, rozprávaní a opakovaní
 - Dobra pre audio založených študentov
- e) Audiovizuálna:
- Využíva vyššie množstvo zmyslov: sluch, zrak, písanie, porozumenie, konverzácia
 - Vhodná pre všetky typy žiakov

Cvičenie 1: Účastníci školenia sa sami rozhodnú, ktorá metóda je vhodná ku ktorému typu žiaka.

Cvičenie 2: Školiteľ vytvorí 5 skupín a každá z nich dostane jednu metódu výuky (v prípade nižšieho množstva školiacich sa, môžeme mať menší počet skupín, čím sa rozoberie menší počet metód). Prvou

úlohou je opísať klady a zápory danej metódy. Následne svoje poznatky prednesú zvyšku skupiny. Po prednesení všetkých poznatkov, školiteľ sám spomenie nejaké klady a zápory.

	priama	fyzická	Gramaticko - prekladajúca	Verbálna	Audiovizuálna
Jednoduché aspekty	- vysoká udržateľnosť pozornosti	- prevedenie	- príprava	- málo práce počas lekcie	- učiteľ si môže počas leksie na chvíľu oddýchnuť (niekto iný vysvetľuje za neho) - nešetrá sa čas
Komplikácie	- ťažká príprava	- v medzinárodnej skupine môžu ľahko vzniknúť nedorozumenia	x	- v prípade nekomunikatívnych žiakov veľa práce na prípravách	- veľa na vysvetľovanie - vyžaduje veľa príprav
Výhody	- vyhnutie sa komunikácie v rodnom jazyku - efektívna výuka - rýchle vstrebávanie do mozgu - okamžité používanie	- ľahko sa udrží pozornosť - zvyšuje level energie - ľahké pamätanie si	- rýchle a dobré pochopenie	- rýchly progres v konverzačným schopnostiach a v porozumení	- uľahčuje zapamätanie si (využíva všetky zmysly) - veľmi efektívna
Nevýhody	- možnosť zlého porozumenia resp. nedorozumenia	- nedá sa využiť na všetko	- možnosť straty pozornosti, nudy - pomalá metóda pre účely pamätania si - ťažké cvičenia	- pomalý progres v písomných a čítacích schopnostiach	- potrebné veľké množstvo materiálov - technika vždy môže zlyhať

Cvičenie 2: (Hra na roly) Jeden v skupine bude hrať učiteľa, zvyšní budú žiakmi. Každá skupina dostane jednu tému z esperantskej gramatiky/lexiky, ktorú bude musieť za použitia vyššie zmienených metód vysvetliť. Následne aplikovanú metódu predvedie skupinka pred ostatnými. Následne sa prediskutuje v celej skupine, čo si kto počas „výuky“ všimol.

Zhrnutie: neexistuje „najlepšia“ metóda: treba ich rôzne kombinovať, sú ovplyvnené mnohými faktormi (cieľ, skupina ľudí, typom žiakov, atď.)

5. Plánovanie lekcí:

a) úvodná časť sa skladá z:

- Zistenia detailov lekcie (žiaci, škola, čas, dĺžka, téma, a pod.)

- Úroveň
- Definovanie cieľov
- Materiál, ktorý bude k dispozícii
- b) Časový plán obsahuje:
 - Cvičenia (názvy cvičení):
 - Výukový materiál
 - Typ práce, popis cvičenia
 - Didaktické princípy (aké didaktické ciele chceme doceliť v príslušnej časti)
 - Potreby (ako napr.: pero pre každého, tabuľa, a pod.)
 - Časová dĺžka

Cvičenie: Po základnom prednesení teórie dostanú školiaci sa úplne prázdny učiteľský plán a k tomu neusporiadané výstrižky rôznych častí lekcí. Ich úlohou je dať späť dokopy celý plán. Cvičenie sa prevedie formou skupinovej práce. Na zaistenie správnosti odpovedí, školiteľ predom rozdá finálnu verziu plánu, aby si účastníci školenia vedeli postupne kontrolovať správnosť ich zmyšľania.

Bibliografia:

- KOVÁTS, K. (red) (2009): Manlibro pri instruado de Esperanto, Espero / ILEI - Partizánske / Hág
- SAT (2005): Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto, Paríž

Wennergren, B.: Plena Manlibro de Esperanta Gramatiko. <http://www.bertilow.com/pmeg>